

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

נו.

עין משפט
נר מצוה

אי משכחנא סנה דאסר כר' נתן. יין זהנאה צמגעו של עובד
כוכבים אע"פ שלא נסכו לעבודת כוכבים דניסוך לא הוי^(א) (אסור זהנאה)
אלא על ידי ששוקן: מדדו. עובד כוכבים לין של ישראל צין ציד
שהכניס ידו וזרועו לתוכו לשער כמה יין יש צו כמו שעושין צקנה
שקורין פיל"א: ימכר. (ב) דכיון דלא
נתכוין לנסך: כר"ש. דשרי מגע של
עובד כוכבים שלא נתכוין לנסך (א):
אף צשמי. דקתמי מתימתין^(ג) נפל
לצור ועלה כו' ר' שמעון מתיר אף
צשמי: פינוק צן יומו. אלמא לא
צעינן כוונה: שמלו ולא עטלו.
דקיימא לן ציצמות (דף קמ"ג) לעולם
אינו גר עד שימול ויטבול: וכן צני
השפחות. אע"פ שגולדו צצית
ישראל ולא גלו צין העובדי כוכבים
צצו מילה וטבילה. וכשלא טבלה
אמו מתחלה קמייירי דאי טבלה
אמו אינהו למה להו טבילה:
צשוק

דאי משכחנא תנא דאסר כרבי נתן אוסריניה
אפי' בהנאה דתניא מדדו בין ביד בין ברגל
ימכר ר' נתן אומר ביד אסור ברגל מותר
אימר דאמר ר' נתן ביד ברגל מי אמר אלא
דאי משכחנא תנא דשרי^(ד) כר"ש אישרייה
אפי' בשתייה ההוא עוברא דהוה בבירם
דההוא עובר כוכבים ההוא קא סליק בדיקלא
ואייתי לוליב' בהדי דקא נחית נגע
(ה) בראשה דלוליבא בחמרא שלא בכונה
אשרייה רב לזבוגיה לעובדי כוכבים אמרו
ליה רב כהנא ורב אסי לרב והא מר הוא
דאמר יתינוק בן יומו הוא עושה יין נסך
אמר להו אימור דאמרי אנא יבשתייה בהנאה
דמדידי ליה למדידה דרגל:
אי אשבחנא תנא דשרי כר"ש כו'.
פירש הקונטרס דשרי מגעו
שלא נתכוין לנסך אף צשמי דקתמי
מתני' (לקמן כ:) נפל לצור ועלה כו'
ימכר ר"ש מתיר פירוש צשמי דשרי
מגעו של עובד כוכבים שלא נתכוין
לנסך צשמי והקשה הר"ר אלחנן
דלמא הא דשרי ר"ש צשמי היינו
דוקא נגיעה על ידי דבר אחר כמו
מדידה דקנה אצל נגיעה דגופו כי
הכא דדורכו צרגל מנגל דשרי רבי
שמעון וי"ל דצירא ליה לשמואל
אליצא דר' שמעון דלא צשצין שכשון
דרגל אללא כמו מדידת קנה היכא
שמופסו צידו דשרי ר' שמעון אף
צשמי ועוד יש לומר דסבר שמואל
דכל מה שמתיר ר"ש צנאה שרי

סח א מיי פ"א מהל
מ"א הלכה ה טו"ע
י"ד ס' קד ספי' דר
ובגירסת המוספות צשס
ר"ח ובה"ג וע"ש:
סב ב ג מיי' שס סמג
לחין קמה טו"ע
י"ד שס ספי' (1) [א]:
ע ד מיי' שס הלכה ו
טו"ע שס ספי' ד:
עא ה מיי' שס טו"ע
שס:
ו ז מיי' שס הלכה ה
טו"ע שס ספי' ג:

(א) [לקמן כ:] (ב) [מוספתא
פ"ג ה"ד.] (ג) מיי' תוס' לקמן
ע"ב ד"ה עד ששפתק.
(ד) [רש"ש מת"ל, (ב) ר"מ
מוסר זכ,

הגהות הב"ח
(א) גמ' נגע ברישא
דלוליבא צחמהל:
(ב) רש"י ד"ה ימכר כיון
כ"ל ואת ד' נחמק:
(ג) ד"ה כר"ש ד"ה עט
ד"ה אף צשמי וכו' מתיר
פ"ה אף צשמי: (ד) תוס'
ד"ה אימור וכו' למהו
אימור למדקאמר לשון
ה"ג צצו וכו' דהיי אפי' אפי'
הכא בנגע
(1) ד"ה פינוק וכו' צן יומו
מדיכא שובל צבור:

הגהות הגר"א
[א] תוס' ד"ה גדוליס.
ואמר ר"י דשאי כו. י"ב
וכן הוא צמוספתא (ע"ש)
דכינו צו"ד ס' ק"ב"ד ס"ק
(י"א):
לעני רש"י
פיל"א [פ"ה]. מוט.

נמי צשמי וכיון דלא אשכתן דאסר מדידה צרגל צנאה הוא הדין צשמי: ה"ל ברוב חפצים בהדי דקא נחית נגע ברישא דר"ר אבא
בחמרא ש"א בכונה. ולפי גירסא זו צשצין מגע עובד כוכבים על ידי דבר אחר כמו מגע עובד כוכבים צגופו ולפי דה"ל הכא שלא
צכונה שריא (ב) (אף) צנאה וצחצי ניחא דמדמו ליה רב כהנא ורב אסי למינוק צן יומו וכן לקמן (דף קמ"ג) דפריך והא קנגע צנטלא פירוש
ששצז היין מן הגניית צנטלא ונגע ע"י הגטלא והוא לו מגע עובד כוכבים ע"י דבר אחר שלא צכונה דאסור צשמי כמו נגע צרישא
דלוליבא וכן לקמן נמי (דף ק:) צבי כל שצב טמא פירוש כגון אס נגע עובד כוכבים צין צין צידו צין צקנה עושה יין נסך דדומיא דהכי
צבז מוטמא אלמא חציב מגע עובד כוכבים ע"י דבר אחר כמו מגע עובד כוכבים צגופו כל שצב טהור צעובד כוכבים אינו עושה יין
נסך פירוש כמו זריקה עלה מההיא דנטל חציב חזית חזקה צחמתו לצור דהכשיריהו צחמתו און שלא צחמתו לא אף על פי
שעל ידי זריקה היא ומסיק דקאזיל מייניה ומייניה פירש רש"י שהיא מתגלגל עד סמוך לצור ולא הוי זריקה ממש הלכך
שלא צחמתו לא דהוי מגע על ידי ד"א וקשיא לפי זה חאל דצבר מיניה הוא לומר דצשצין מגעו ע"י ד"א דלא הוי אללא
שלא צכונה כמו מגעו צגופו שלא צכונה ליאסר צשמי וכל ההלכות מוכיחות לקמן דשרי אף צשמי מדמתרן לקמן צבי
פירכא דנטלא צעובדא דר' יוחנן ור' יוסי לא צריכא דמוריך ארוקי פירוש והוא ליה כמו שלא צכונה ולא גזור אף צשמי ועוד קשיא דהיי
הוא ס"ד דרב כהנא ורב אסי לאסרו אף צנאה הא מתני' היא מדדו צקנה דאפילו לרבנן ימכר ואע"ג דהוי התם נגע ע"י דבר אחר
צכונה מיהו הא לא קשיא דשמא הוי צצירי דרב אית ליה כר' נתן דאמר מדדו ציד אסור צנאה וחשצי נמי מדידה דקנה או נגיעה דקנה
כמו מדידה או נגיעה דידו ואע"ג דצמדיתה איכא כוונת מגע וצנגיעה צרישא דלוליבא ליכא כוונת מגע מ"מ הוי סצוריס דאין לחלק לר' נתן
צין שלא כוון לנגע וצין צלא כוונת ניסוך דלא אסר ר' נתן צנאה ורב השיב להם אימר דאמרי אנה צשמי צנאה מי אמרי פירוש
ואפי' ר' נתן נמי היא מודה צוה כיון דליכא כוונת מגע מיהו קשיא דרב אדרב דהיי אסר הכא (ה) צרישא דלוליבא צחמרא צשמי הא
איחו פסקי לקמן הלכה כר"ש ור"ש שרי אפי' כי איכא כוונת מגע כיון דהוי על ידי דבר אחר וכל שכן הכא דליכא כוונת מגע דצשמי
ועוד קשיא מההיא דלקמן דקאמר דקאזיל מייניה ומייניה פירוש שהיה נוגע צחציב עד שפלא לצור ולפיכך הכשיריהו צחמתו משום דהוי מגע
עובד כוכבים שלא צכונה ע"י דבר אחר אע"ג דנגע ציה עד נפילתו לצור ואין לדחות דלקמן אינו אוחזו צידו אללא עד סמוך לצור ומכאן
ואיך וזקה דאין זה לשון מייניה ומייניה ועוד דאם אינו אוחזו ציריהו לצור היכי דייק שלא צחמתו לא פי' אללא יאסר צשמי והא צבי
האי גוונא צבז אינו טמא לכך נראה לר"ת גירסת רבינו חננאל והלכות גדולות וכן נמצא צחצובת הגאוניס דלא גרס צרישא דלוליבא אללא
נגע צחמרא ולפיכך ליה רב צשמי דהוא ליה מגע עובד כוכבים צגופו שלא צכונה ולקמן לא גרס והא קא נגע צנטלא אללא והא
קא נגע ציה אי נמי נוכל לפרש והא קא נגע צין צצנטלא שהוא מלא על כל גדומיו אצל אס היה נוגע צין על ידי נגע מזה אינו חושש
דשרי אפילו צשמי והא דמתן מדדו צקנה ימכר שאני התם צחמתו לייגע ורב אסר אפי' שציו סצוריס דרב אסר נגע עובד כוכבים
שלא צכונה צנאה צצירי דרב סצר כר' נתן דאסר מדידה ציד וס"ד דהוא הדין אפילו אינו מתכוין לייגע וכן פסק רבינו תס הלכה למעשה
דמגע עובד כוכבים על ידי ד"א שלא צכונת מגע מותר צשמי: ה"ל צינוק בן יומו עושה יין נסך. פירוש ואסור צשמי ואת כיון
דרב פוסק לקמן כר"ש מתי שגא פינוק צן יומו (1) מנפל לצור ועלה דשרי ר"ש וי"ל דסצר דצמגע פינוק ושכשכו איכא למיגזר אנו גדול
אצל נפל לצור מוכחא מלמא דאינס לא שייך למגזר מיידי: גדו"רי' אין קטנים א.א. ואת לישני דאין עושין יין נסך ליאסר צנאה כמו
גדוליס אצל צשמי מיהא אסרי וי"ל דמדללא מפרש ליה צהדיא ש"מ דאפי' צשמי לא אסרי ועי"ל דלישא דאין עושין משמע צשמי כי
מילתיה דרב דקאמר עושה יין נסך והקשה הר"ר אלחנן דלישני ליה מלו שאני דהא לצבי טומאה קאמר טהור משום דמיליה מועלת
[א] ואומר ר"י דשאי טומאה דחשו חכמים להפסק טהרות אצל לענין כל שאר דצריהס קי"ל דאזינו גר עד שימול ויטבול:

ע"ד מיי' שס הלכה ו
טו"ע שס ספי' ד:
עא ה מיי' שס טו"ע
שס:
ו ז מיי' שס הלכה ה
טו"ע שס ספי' ג: